

INNEHÅLL

Miljöpartiets justeringar och kompletteringar till Lidingö stads budget 2019.

1. Inledning: En hållbar och mänsklig ö	sidan 2
2. Vår vision och strategiska mål.....	sidan 4
3. Miljöpartiet de grönas prioriteringar 2019.....	sidan 5
4. Ekonomi, befolkning och skatt.....	sidan 6
5. Nämndernas ekonomi.....	sidan 7
6. Nämder och bolag.....	sidan 8
7. Driftsbudget.....	sidan 24
8. Investeringsbudget.....	sidan 25

EN HÅLLBAR OCH MÄNSKLIG Ö

Inledning

Lidingös största utmaningar för 2019 är att planera för ett livskraftigt och hållbart samhälle som klarar klimatet, miljön, integrationen och en ändrad befolkning med allt fler äldre och unga.

Lidingö har flera viktiga uppgifter de kommande åren. Det främsta är att ställa om till ett samhälle som bidrar till att uppnå de nationella klimat- och miljömålen. Lidingö stad och Lidingöborna behöver minska sina utsläpp för att nå upp till de nationella klimatmålen. År 2045 ska Sverige vara klimatneutralt. Vi behöver sätta högre klimatmål och ta fram en klimatplan.

Vi behöver också planera för en levande, trygg och tillgänglig stad och att vi blir allt fler äldre över 80 år och yngre under 20 år. Stadens kostnader kommer att öka och skatteunderlaget minska när andelen unga och äldre ökar samtidigt som andelen i arbetsför ålder minskar. Det försvårar också rekrytering av personal till stadens verksamheter.

Lidingö är en del av en växande storstadsregion med målet att vara "En attraktiv, hållbar och växande Stockholmsregion med frihet för invånarna att själva forma sina liv och fatta avgörande beslut." Många Lidingöbor arbetar, handlar och gör aktiviteter i andra kommuner. Invånare från andra kommuner arbetar också på Lidingö. Det innebär ett omfattande resande och en belastning på klimatet.

Miljöpartiet vill att Lidingö ska vara en levande stad där man kan bo, arbeta och leva, inte en slumrande sovstad. Stadsplaneringen ska minska transportbehoven och ha kollektivtrafiken, cykel och gångtrafik som utgångspunkt. Korta avstånd skapar ett mer miljö- och klimatvänligt samhälle. Närhet ger också livskvalitet.

Med tunnelbanan eller Lidingöbanan till centrum får Lidingö långsiktiga förutsättningar att utvecklas positivt, som ett livskraftigt lokalsamhälle och del av en växande region. Fler bostäder och närhet till kollektivtrafik skapar även underlag för bättre service, handeln, mötesplatser och ett livskraftigt kulturliv – med ett kulturhus i del av stadshuset. Närhet ger också livskvalitet. Även stadsdelscentra ska utvecklas.

De flesta kommuner i länet bygger bostäder för att komma tillrätta med bostadsbristen. Dit flyttar även många Lidingöbor, speciellt i åldern 20-35 år, när det inte finns bostäder eller arbete på Lidingö för dem. Även nyanlända som sägs upp från stadens bostadskontrakt tvingas flytta från ön. Något som motverkar en bra integration. Vi behöver planera för fler bostäder, speciellt för unga, nyanlända, äldre och för sociala behov.

Otrivsamma barriärer som breda vägar och bullrig trafik kan minskas genom övergångar, sänkta hastigheter och trivsamma stadsbebyggelse. Ny trivsamma stråk med bostäder och företagslokaler ska planeras mellan Torsvik, Lidingö centrum och Kyrkvägen/Kyrkviken samt mellan Lidingö centrum, längs Södra Kungsvägen, till Högsätra, Larsberg och Dalenum. I anslutning till dessa stråk kan vi skapa stadsparker med mötesplatser och möjligheter till aktiviteter och mötesplatser.

Politiken ska göra det enklare att bidra till ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle och värld. Vi är beroende av varandra och tillsammans kan vi klara det.

Till Lidingö är alla välkomna. Här ska man kunna kännas sig hemma oavsett bakgrund och situation i livet. Nyanlända är den grupp som ökar snabbast i arbetsför ålder. De ska därför ges möjlighet att så snabbt som möjligt hitta en plats i samhället med bostad, utbildning och arbete. En bra och snabb integration av flyktingar är bra för vårt samhälle. Tvåårsregeln med uppsägning av stadens bostadskontrakt för nyanlända motverkar en bra integration. Individuella prövningar ska därför införas för bättre integration och med ett barnperspektiv.

Lidingös skolor, förskolor och fritidshem ska ge varje elev och barn de bästa förutsättningar för lärande och utveckling. Trygghet, inspiration, lust att lära och stöd för att uppnå kunskapsmålen ska ha högsta prioritet. Idag minskar lusten att lära och stressen att prestera ökar ju äldre barnen. Den psykiska ohälsan ökar också i allt yngre åldrar. Betygen sjunker också för pojkar med utrikes bakgrund. Det måste ändras.

Vi behöver planera för allt fler äldre. I takt med att allt fler bor hemma längre tid behöver hemtjänsten förändras. Stödet och hjälpen ska kunna anpassas mer efter dagsbehovet. Äldre som vill ha plats på äldreboende ska också kunna få det. En omsorgssamordnare ska hjälpa omsorgstagare att hitta rätt stöd och boende och säkra att äldres behov står i centrum vid planering och utförande av alla slags insatser.

Staden ska ha en god omsorg för personer i behov av särskilt stöd. Den verksamheten ska inte konkurrensutsättas. Alla ska kunna få stöd efter behov och vara delaktiga i samhället. Staden ska samverka med lokalt näringsliv och föreningar för att skapa en meningsfull sysselsättning.

Stadens medborgardialoger behöver förbättras för att få ökad delaktighet och ökat förtroende kring beslut. Det ska finnas god insyn i all verksamhet som drivs med skattemedel, oavsett utförare. Tillgängligheten och jämställdheten behöver utvecklas i stadens verksamheter och i stadsplaneringen.

Miljöpartiet vill vara en röst för dem som inte kan göra sina röster hörda. Vi står för solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet. Men också med kommande generationer och världens alla människor.

Lidingö har värdefulla, men begränsade naturområden, som behöver skyddas och vårdas. Naturvård och biologisk mångfald ska vara utgångspunkt för skogen, sjöar och vattendrag. Vinstdrivande skogsbruk ska inte användas. Vi behöver fler naturreservat.

Ett naturvårdsråd ska bildas för att stärka dialogen mellan staden, öns föreningar och näringsliv i natur- och miljöfrågor. En årlig skördemarknad på hösten kan bidra till att öka kunskapen om naturen och intresset för närodling och hur vi tar hand om det naturen ger.

Buller och skadliga partiklar från trafik, byggande och inomhus i till exempel skolor ska minskas. Staden ska fortsätta kemikaliesanera sina verksamheter från skadliga gifter och partiklar, särskilt idrottsanläggningar t ex konstgräsplaner, förskolor och skolor.

Lidingö ska planera för att bli ett kretsloppssamhälle med minimalt med avfall. Det avfall som blir ska kunna återvinnas till nya produkter, bli energi eller kompost. Det ska vara enkelt att nära bostaden, företaget och i stadsdelarna kunna återbruka saker och lämna avfall för återvinning. Den lokala odlingen bör också uppmuntras mer.

VÅR VISION OCH STRATEGISKA MÅL

Våra förslag utgår från vår vision och målsättningar enligt nedan.

Stadens målstyrning har till syfte att möjliggöra en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling, som tillfredsställer dagens behov, utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

VISION FÖR LIDINGÖ – HÄLSA OCH HÅLLBARHET

- På Lidingö får alla människor förutsättningar för god hälsa och välbefinnande.
- Lidingö erbjuder en kreativ miljö för människor, föreningar och företag.
- Lidingö är en vital del av en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar region.
- Lidingös skolor ger varje elev de bästa förutsättningar för lärande och utveckling.
- På Lidingö kan alla känna sig välkomna, respekterade och trygga, i livets alla skeden.
- Alla Lidingöbor kan känna sig delaktiga i samhället och demokratin.

STRATEGISKA MÅL

- Lidingö är tillgängligt för alla. Lidingöbor upplever egenmakt och stor valfrihet.
- Stadens verksamhet har fokus på att möta Lidingöbornas behov och önskemål.
- Lidingös natur värnas och vårdas. Staden möjliggör att människor och verksamheter på Lidingö har en positiv påverkan på klimat, miljö och ekosystem.
- Alla medarbetare bidrar till en kontinuerlig kvalitetsutveckling i stadens verksamhet, för att skapa största möjliga nytta för Lidingöborna.
- Staden använder skattebetalarnas pengar effektivt, med försiktighet samt miljömässigt och etiskt ansvarsfullt.
- Lidingöbor har goda möjligheter till insyn i kommunalverksamhet, oavsett utförare, och till att delta i demokratin, med verkligt inflytande, också mellan valen.

EKONOMISKA MÅL

- Lidingö stad har en ekonomi i balans. Budgeterade kostnader är fullt finansierade, varje år. Stadens överskottsmål är minst en procent av verksamhetens kostnader över rullande femårsperioder.
- Den kommunala inkomstskatten är på en rimlig nivå, sett till nyttan för Lidingöborna, och konkurrenskraftig, jämfört med andra kommuner.
- Staden har en låg skuldsättningsgrad. Finansiella medel placeras med låg risk, etiskt och miljömässigt ansvarsfullt.
- Staden investerar i tillgångar av allmänintresse, mark, fastigheter och infrastruktur, för ett långsiktigt ägande.
- Stadens upphandling och inköp följer höga krav på etiskt och miljömässigt ansvar.
- Staden verkar för en kretsloppsekonomi. Avgifter uppmuntrar till miljöklora val och bidrar till största möjliga miljönytta.
- Staden verkar för social inkludering och bättre folkhälsa, genom ekonomiskt bistånd och avgiftsreduktioner efter behov.

MILJÖPARTIET DE GRÖNAS PRIORITERINGAR 2019

För bättre klimat, miljö, integration och ett levande Lidingö.

Höj stadens klimat- och miljöambitioner

- Ett nytt klimat- och miljöprogram för att uppnå de svenska klimat- och miljömålen.
- Planera för en klimatsmart stadsutveckling – med hållbara resor och byggande.
- Kartlägg, minska och klimatkompensera stadens utsläpp.
- Minska buller och användandet av skadliga kemikalier, plaster och partiklar.

Skydda och vårda natur och djur

- Skapa ett nytt naturreservat och varsam skogsvård utan vinstsyfte.
- Bilda ett naturvårdsråd med staden, föreningar och näringsliv.
- Planera för en ekodukt med gång- och cykelväg över Södra Kungsvägen.
- Ta initiativ till en årlig skördemarknad och ett ekomuseum.

Bättre mottagande och integration

- Inför individuell prövning av nyanländas bostadskontrakt för bättre integration.
- Låt ensamkommande unga över 18 år gå klart gymnasiet på Lidingö.
- Samordna mottagandet bättre – en dörr in.
- Fler yrkesutbildningar på komvux i samverkan med det lokala näringslivet.

En levande och välkommande stad

- Planera för fler bostäder, arbetstillfällen, närservice och minskat resbehov.
- Gör centrum till en levande mötesplats och bytespunkt för buss och Lidingöbanan.
- Planera för ett attraktivt gång- och cykelstråk från Torsvik till Kyrkviken.
- Utred en attraktiv stads-, tränings- och dagvattenpark vid Lidingöwallen/Kyrkviken.

En skola med ökad lust att lära

- Öka lusten att lära och minska stressen i skolan, speciellt i högstadiet och gymnasiet.
- Ta fram en handlingsplan mot psykisk ohälsa bland unga.
- Höj det socioekonomiska stödet i grundskolan, utred det även i förskolan.
- Starta naturskolan och planera för skolträdgårdar.

En rikare fritid

- Skapa ett kulturens hus med kulturlokaler och stor scen i stadshuset.
- Sänk avgifterna och minska köer till musikskolan.
- Kartlägg jämlika förutsättningar för barn- och ungas kultur- och fritidsaktiviteter.
- Etablera en bemannad parklek centralt på ön.

En bättre omsorg och tillgänglighet

- Öka tillgängligheten i stadens verksamheter och stadsrummet.
- Ta bort schabloninsatser i hemtjänsten – låt dagsbehovet styra mer.
- Inför en omsorgsamordnare för hjälp att hitta rätt stöd och boende.
- Utred att införa kultur, djur och natur i omsorgen.

EKONOMI, BEFOLKNING OCH SKATT

En grön ekonomi

Staden ska verka för en grön ekonomi. Det betyder att stadens ekonomiska beslut alltid ska tas ur ett långsiktigt perspektiv för ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Det gäller såväl stadens egna verksamheter som upphandlingar och andra avtal. Stadens ska alltid ha höga etiska, sociala, miljö- och klimatkrav i sina investeringar, inköp och upphandlingar.

Sverige och landets kommuner står inför ett försämrat ekonomiskt läge och ändrad sammansättning av befolkningen. Andelen unga under 20 och äldre över 80 ökar snabbt, medan andelen personer i arbetsför ålder ökar långsamt eller minskar. Det kommer att öka kommunernas kostnader, samtidigt som skatteunderlaget minskar. Den högkonjunktur vi befunnit oss i de senaste åren visar också tecken på att mattas av. Stagnerade eller sjunkande bostadspriser, väntade räntehöjningar och internationell oro kring EU-samarbete, ökad protektionism och eventuella handelskrig ökar osäkerheten. Det manar till försiktighet.

Den enda grupp som ökar i arbetsför ålder är nyanlända. De ska därför ges möjlighet att så snabbt som möjligt hitta en plats i samhället med bostad, utbildning och arbete. En bra och snabb integration av flyktingar är bra för vårt samhälle. Tvåårsregeln motarbetar detta genom att nyanlända som etablerat sig på Lidingö tvingas flytta från ön och avbryta sina studier och praktikplatser. Vi vill därför införa individuella prövningar av bostadskontrakt.

Lidingö saknar yngre vuxna i åldern 20-35 år. De flyttar från ön dels för att studera och arbeta någon annanstans, men också för att det inte finns bostäder här. Genom att planera för fler bostäder med rimlig hyra, fler arbetstillfällen och samverka med högskolor och universitet kan vi välkomna fler i den gruppen.

Bostäder, men också kollektivtrafik, är viktiga faktorer för stadens och företagets rekrytering och ekonomiska utveckling. Det är idag svårt för Lidingö att rekrytera personal och konkurrensen kommer att öka. Staden ska planera för bättre kollektivtrafik, växande lokalt näringsliv och bostäder i stadsutvecklingen. Arbetsvillkoren i stadens verksamheter behöver vara konkurrenskraftiga.

Staden ska stoppa likvideringen av Lidingöhem och utreda hur Lidingöhems kassa kan omvandlas till investeringar i fler hyresrätter till rimliga hyror. Att bygga upp Lidingöhem från grunden tar lång tid, därför bör samverka med redan existerande bolag prioriteras.

Skattesats och resultat

Skatten ska vara rimlig i förhållande till nyttan för Lidingöborna och konkurrenskraftig gentemot andra kommuner. Staden ska över en femårsperiod sträva efter minst en procents överskott. Skuldsättningen ska vara så låg som möjligt och överskott placeras etiskt och miljömässigt ansvarsfullt. Avgifter och bidrag ska uppmuntra till social inkludering och bättre folkhälsa, miljökloka val och bidra till största möjliga miljönytta. Idag är Lidingös skattesats den 14 lägsta i landet och sjunde lägsta i länet. Att ytterligare sänka skatten är inte ansvarsfullt med tanke på det ekonomiska och demografiska läget. Då är det bättre att öka överskottet för i år och göra nödvändiga och långsiktiga satsningar.

Vi föreslår en oförändrad kommunal inkomstskatt på 18,49 kronor och ett resultat om en och en halv procent, ca 47 miljoner kronor (31,3 mmkr i budget) Vi föreslår omprioriteringar och omdisponeringar i budgeten med ett nettotillskott på +18.3 miljoner kr. Skillnaden består av utebliven skattesänkning (34 mmkr), införandet av parkeringsavgifter (5 mmkr), minskning av antalet kommunalråd och sänkning av löner för högst betalt förtroendevalda (2,5 mmkr) och minskning av medel till kommunstyrelsens förfogande (4 mmkr).

NÄMDERNAS EKONOMI

Tillskott (mmkr) till nämnderna utöver liggande budgetförslag.

Kommunstyrelsen (+5,5 / -6,5 i minskade kostnader, netto -1)

Miljö- och stadsbyggnadskontoret får ett tillskott på 3 miljoner kronor för att stärka verksamheten. Kontoret ska ta fram ett nytt klimat- och miljöprogram, samt snabba upp arbetet med nuvarande miljöprogram. I arbetet ingår också att aktualisera översiktsplanen, se över planer och program för att få en stadsutveckling med höga klimat- och miljökrav, fler bostäder, företagslokaler och bättre tillgänglighet, jämställdhet och trygghet i stadsrummet.

Stadsledningskontoret får ett tillskott på 1 miljon kronor för att stärka och samordna arbetet med nyanlända och ensamkommande. Ett förslag på individuella bedömningar av bostadskontrakt efter två år för nyanlända ska tas fram. En integrationspeng för föreningslivet utredas tillsammans med kultur- och fritidsnämnden. Ensamkommande som fyllt 18 år ska ges möjlighet att bo kvar och gå klart gymnasiet på Lidingö.

Utöver detta får kommunstyrelsen 0,5 miljon kronor för att utveckla medborgardialogen och tillgängligheten i och till staden verksamheter. 1 miljon kronor avsätts som startkapital för att starta en fond för klimatkompensation och utvecklingsprojekt.

Jämfört med 2018 tilldelas kommunstyrelsen 2,5 miljoner kronor lägre för ersättningar till kommunalråd och 4 miljoner kronor mindre i medel till kommunstyrelsens förfogande. Beslut om större justeringar i stadens budget ska fattas av kommunfullmäktige.

Utbildningsnämnden (+6,8)

Utbildningsnämnden får ett tillskott på 1 miljoner för att öka det socioekonomiska stödet i grundskolan, vilket också ska utredas för förskolan. För stärkt språkundervisning och fler yrkesprogram på komvux tilldelas 2,5 miljoner kronor. En handlingsplan för att förebygga och hantera psykisk ohälsa bland unga ska tas fram. 1 miljon kronor tillskjuts till det förebyggande arbete inom elevhälsan. Arbetet med tillgänglig undervisning och särskilt stöd får 1 miljon kr extra. För att starta upp naturskolan ges ett tillskott på 0,5 miljoner. Musikskolan får 0,8 miljoner för att sänka avgiften och korta köer.

Omsorg- och socialnämnden (+6)

Omsorg- och socialnämnden får 3 miljoner kronor mer till arbetet med mottagande och integration av nyanlända och ensamkommande. 0,5 miljoner kronor tillförs till inrättandet av en omsorgssamordnare. Ö-gruppen får ett tillskott på 2,5 miljoner kronor.

Kultur- och fritidsnämnden (+3,5)

Kultur- och fritidsnämnden får en förstärkning på 1 miljon kronor. Nämnden ska utreda och ta fram förslag till bland annat: 1. fler kulturlokaler och stor scen för uppträdande i stadshuset, 2. placering av en ny bemannad parklek, 3. jämställda och jämlika förutsättningar för barns och ungas idrotts- och fritidsaktiviteter. Ett tillskott på 1,5 miljon kronor ges för utökad fritidsverksamhet vid lov för barn och unga. Nämnden får 0,5 miljoner för införandet av en integrationspeng till föreningarna och 0,5 miljoner till skördemarknad och skolträdgårdar.

Teknik- och fastighetsnämnden (+8 /-5 i ökade avgifter)

Teknik och fastighetsnämnden får tillskott på 1 miljon kronor för att utveckla skonsam naturvård i skog och park, 2 miljoner kronor till att klimat- och miljöanpassa anläggningar, 2 miljoner till cykelvägar och utökad sopsaltning vintertid och 2 miljoner till att klimatanpassa anläggningar. 1 miljon till inredning av kulturlokaler i stadshuset och en stor scen. Parkeringsavgifter införs vilket ger ett netto på ca 5 miljoner kronor.

NÄMNDER OCH BOLAG

KOMMUNSTYRELSEN

– Stadsledningskontoret, miljö- och stadsbyggnadskontoret och den centrala politiska organisationen

Budgetposter	(tkr)
- Förstärkning av miljö- och stadsbyggnadskontoret	+3000
- Stärka arbetet med nyanlända och ensamkommande	+1000
- Utveckling av medborgardialog	+500
- Fond för klimatkompensation och klimatprojekt	+1000
- Färre kommunalråd och lägre högstaarvoden	- 2500
- Medel till kommunstyrelsens förfogande	- 4000

Uppdrag

Kommunstyrelsens uppgift är att leda, samordna och följa upp arbetet i stadens nämnder och verksamheter. Den har ett särskilt ansvar för frågor som är gemensamma för alla nämnder och stadens utveckling som helhet. Under kommunstyrelsen finns ett arbetsutskott, planutskott, investeringsutskott och arvodesberedning, pensionärsråd och tillgänglighetsråd. Stadledningskontoret samt miljö- och stadsbyggnadskontoret lyder också under kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen förbereder också ärenden till kommunfullmäktige. Styrelsen har ett ansvar för att kommunfullmäktiges beslut blir genomförda och att den demokratiska processen fungerar bra. I det ingår även stadens kontakt och samverkan med allmänheten.

Övergripande målsättningar

Samhällsplanering för hälsa och hållbarhet

Vi vill att staden sätter högre mål för klimat, miljö, hälsa, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. Staden ska planera för ett livskraftigt och levande lokalsamhälle med fler bostäder och arbetstillfällen, bättre förutsättningar för lokalt föreningsliv och företagande, integration av nyanlända, service och minskat pendlingsbehov. Lidingö centrum ska planeras klimatsmart. En ny spårvägsbro ska möjliggöra omdragning av Lidingöbanan via Torsvik och centrum. Fler bostäder för nyanlända, även s.k. modulhus, ska skapas under året. Lidingö ska ta ansvar för de människor staden tagit emot.

För att uppnå de nationella klimatmålen ska miljö- och stadsbyggnadskontoret ta fram ett klimat- och miljöprogram. Det nuvarande miljöprogrammet behöver skyndas på. Miljö- och klimatarbetet behöver överlag stärkas med mer resurser. Bland annat för en fördjupad kartläggning av stadens och kommunens klimatpåverkan och kemikalieanvändning.

En levande natur och hälsosam miljö

Lidingö har värdefulla, men begränsade naturområden, som behöver skyddas och vårdas. Grönplanen och blåplanen ska arbetas in i översiktsplanen, detaljplaner och andra styrdokument. Naturvård och biologisk mångfald ska vara utgångspunkt för skogen, sjöar och vattendrag. Vinstdrivande skogsbruk ska inte användas. Naturreservaten ska utökas för att skydda mer värdefull natur. Fler naturinventeringar ska genomföras och värdefulla träd skyddas.

Ett naturvårdsråd ska bildas för att stärka dialogen mellan staden, öns föreningar och näringsliv i natur- och miljöfrågor. Pedagogiska natur-, miljö- och trädgårdsprojekt kan arrangeras ihop med verksamheter i andra nämnder, förenings- och näringslivet, till exempel genom naturskola, naturvandringar och odling. En årlig skördemarknad på hösten kan bidra till att öka kunskapen om naturen och intresset för närodling och hur vi tar hand om det naturen ger.

Stadens klimat- och miljömål och miljöbalken ska vara i fokus redan från början av planuppdragen. Krav ska ställas på klimatsmarta byggnader i uppdaterade och nya detaljplaner. Miljökonsekvensbeskrivningar ska göras på nya detaljplaner.

Misstänkt förorenade områden ska undersökas och kartläggas. Saneringar ska följas upp och fortsatt användning utgå från försiktighetsprincipen. Vilka områden som är förorenade och vilka saneringar som är gjorda ska redovisas öppet, så att alla lidingöbor kan informera sig om kända risker för enskilda tomter.

Buller och skadliga partiklar från trafik, byggande och inomhus i till exempel skolor ska minskas. Staden ska fortsätta kemikaliesanera sina verksamheter från skadliga gifter och partiklar, särskilt idrottsanläggningar t ex konstgräsplaner, förskolor och skolor.

Stadsutveckling med livskvalitet

Lidingö ska planera för fler Lidingöbor, bostäder, företag och service i hållbar stadsmiljö. I en hållbar stadsutveckling måste också finnas trygghet, tillgänglighet och jämställdhet. Därför behövs ett särskilt fokus på dessa perspektiv när staden utvecklas.

Lidingö har en liten yta centralt i regionen, ändå är tätortsbebyggelsen relativt gles. Ny bebyggelse ska tillkomma som kompletteringar i centrala utvecklingsområden, inte spridas på bekostnad av naturen. Ny trivsamma stråk med bostäder och företagslokaler ska planeras mellan Torsvik, Lidingö centrum och Kyrkvägen/Kyrkviken samt mellan Lidingö centrum, via Södra Kungsvägen, till Högsätra, Larsberg och Dalenum.

Stadsplaneringen ska minska transportbehoven och ha kollektivtrafiken, cykel och gångtrafik som utgångspunkt. Korta avstånd skapar ett mer miljö- och klimatvänligt samhälle. Närhet ger också livskvalitet. Barriärer som breda vägar och buller ska minskas genom övergångar, sänkta hastigheter och trivsam stadsbebyggelse.

Med tunnelbanan eller Lidingöbanan till centrum får Lidingö långsiktiga förutsättningar att utvecklas positivt, som ett livskraftigt lokalsamhälle och del av en växande region. Fler bostäder och närhet till kollektivtrafik skapar även underlag för bättre service, handeln, mötesplatser och ett livskraftigt kulturliv – med ett kulturhus i del av stadshuset. Även stadsdelscentra ska utvecklas.

En stark och deltagande demokrati

Förtroende för politiken och demokratin skapas genom tydlighet och delaktighet i beslut, återhållsamhet i arvoden och förmåner, transparenta processer, goda förebilder och respektfull samtalston. Förutsättningarna att delta och representera i politiken ska vara god. Politiken och staden behöver utveckla alla dessa delar. Även målstyrningen och uppföljningen behöver bli bättre vilket revisorerna påpekat ett flertal gånger.

Stadens medborgardialoger behöver förbättras för att få ökad delaktighet och ökat förtroende kring beslut. Detaljplaneringen ska utföras med en god medborgardialog och beslut tas utifrån en omsorgsfull avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Vid digitalisering får inte den del av befolkningen som inte använder digitala verktyg glömmas.

En årlig demokratidag i stadshuset sätter fokus på det demokratiska samtalet mellan valen vilket kan öka kunskapen och engagemanget hos både medborgare, politiker och stadens anställda. Ungas engagemang för samhällsfrågor och politik bör uppmuntras, till exempel genom ungdomsfullmäktige och att vara försökskommun för att låta 16-åringar rösta i kommunalvalet.

Det ska finnas god insyn i all verksamhet som drivs med skattemedel, oavsett utförare. Fullmäktige ska ta ställning till väsentliga avvikelser från budget. Därför bör kommunstyrelsens reserv minska. Även det ökar allmänhetens insyn. Vi välkomnar att fullmäktiges revisorer granskar politikens och stadens arbete ofta.

Representanter för alla partier bör ges rimliga förutsättningar att företräda sina väljare och ta ansvar för Lidingös bästa. Alla partier ska ha rätt till insyn, resurser och arvoden i proportion till det mandat som väljarna ger, för att kunna lägga tid på det politiska arbetet. Varje parti bör själva få avgöra hur sådant stöd ska användas och fördelas. Ett jämställt och delat gruppledarskap ska vara en möjlighet för de partier som väljer det.

Arvoden till politiker ska vara skäligen för att vårda väljarnas förtroende. Miljöpartiet menar att ingen av Lidingö stads förtroendevalda bör arvoderas högre än riksdagsledamöter. Antalet kommunalråd bör minska.

Kommunstyrelsen prioriterade uppgifter det kommande året:

Nytt klimat- och miljöprogram för att uppnå de svenska klimat- och miljömålen

Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Det har riksdagen beslutat. För att nå målet behöver Lidingö en klimatplan. I det arbetet ingår att utreda stadens klimatpåverkan i ett första skede och sedan även kommunen som helhet. I klimatplanen ska ingå mätbara klimatmål och strategier för bland annat energianvändning, byggande, trafik, upphandlingar, inköp och investeringar, lån och finansiella placeringar och klimatkompensation. Arbetet med nuvarande miljöprogram ska påskyndas. Därför stärker vi miljö- och stadsbyggnadskontoret.

Igångsatta projekt som Lidingö centrum, Högsätra, bro, simhall och andra idrottanläggningar ska redan nu få högsta klimat- och miljömål i planer och program. Arbetet med en strategi för hållbart byggande ska påskyndas och även innehålla industriellt träbyggande. Även frågor som inte direkt berör själva byggprocessen som till exempel användandet av fossilfri energi, solpaneler, bilpooler, slutna kretslopp, laddstolpar stadsplanering och kollektivtrafik ska ingå.

Planera för fler bostäder och förbättrad kollektivtrafik

Staden behöver planera för fler bostäder, särskilt för unga, nyanlända, äldre och för människor med sociala behov. Bostäder är också viktiga för rekrytering av personal för kommunen och företag. Idag råder bostadsbrist. Kommunstyrelsen ska därför se över översiktsplan, bostadsförsörjningsplan och trafikpolicy för att utveckla centrum och stadsdelarna med fler bostäder, bättre kollektivtrafik, handel och service. En fördjupad studie ska göras för stråken mellan Torsvik och Kyrkviken samt från centrum längs Södra Kungsvägen till Skärsåtra. Program och planarbetet för Lidingö centrum, Högsåtra, Ruboda och Lidingövallen ska fortsätta parallellt med detta.

Utvecklingen av kollektivtrafiken ska göras i aktivt samarbete med landstinget där Lidingö tar initiativ. Det är prioriterat att skapa bra förutsättningar och inleda förhandlingar med landstinget för en omdragning av Lidingöbanan via centrum. Även förslag på en stombusslinje till centrum och norra ön, tvärförbindelser mellan stadsdelscentra och utökad båttrafik till omgivande kommuner ska lyftas.

De senaste åren har det mest byggts relativt dyra bostadsrätter och hyresrätter. Den marknaden ser nu ut att vara mättad. Staden ska i nya stadsutvecklingsprojekt och markanvisningar öka andelen hyresrätter mer rimliga hyror. Det finns goda exempel på sådana projekt som bör studeras.

Stärk och samordna arbetet med mottagande och integration av nyanlända

Nyanlända är den grupp i arbetsför ålder som ökar snabbast. Bland inrikes födda är ökningen långsam. Nyanlända ska därför ges möjlighet att så snabbt som möjligt hitta en plats i samhället med bostad, utbildning och arbete. En bra och snabb integration av flyktingar är bra för vårt samhälle. Kommunstyrelsen ska samordna och effektivisera det arbete som görs i nämnder och förvaltningar.

Staden behöver stärka och utveckla arbetet på flera områden: bostäder, språk- och yrkesutbildningar på komvux i samverkan med näringslivet, jobbsökande, integrationen på Hersby gymnasium, höja det socioekonomiska stödet till grundskolan och utreda ett stöd till föreningar som arbetar med integration.

Att säga upp nyanlända från sina bostadskontrakt och inte låta ensamkommande unga som fyllt 18 år bo kvar och gå klart skolan på Lidingö motverkar det arbete som görs för en fungerande integration. Kommunstyrelsen ska ta fram en ordning med individuella bedömningar för förlängning av bostadskontrakt efter två år.

Övriga prioriteringar

- Ta fram ny vision och strategiska mål bättre måluppföljning.
- Ta fram planer för mindre plast och gift i vardagen.
- Ta fram förslag på lokala regler för att minska bekämpningsmedel.
- Ta fram förslag på inrättande av nya naturreservat
- Planera för fler kulturlokaler och en stor scen i stadshuset.
- Utred socioekonomiskt stöd i förskolan.
- Planera för bättre demokratiska processer och medborgardialoger.
- Öka stadens attraktivitet som arbetsgivare, bland annat genom kompetensutveckling och arbetstidsförkortning.
- Fasa ut oljeeldningen i värmeverket i Dalenum.
- Öka andelen klimatsmart mat i kommunens alla verksamheter.
- Arbeta för förbättrad rening i Käppalaverket.

UTBILDNINGSNÄMNDEN

– Lärande- och kulturförvaltningen

Budgetposter	(tkr)
- Socioekonomiskt stöd	+1000
- Komvux (integrationssatsning)	+2000
- Elevhälsan	+1000
- Tillgänglighet och elever med särskilda behov	+1000
- Modersmålsundervisning	+500
- Naturskolan	+500
- Musikskolan	+800

Uppdrag

Utbildningsnämndens uppgift är att ge barn och unga en god utbildning och start i livet. Lidingös skolor och förskolor ska ge alla elever och barn de bästa förutsättningar för att lära och utvecklas.

Övergripande målsättningar

En skola med lust att lära, integration och kultur

Lidingös skolor, förskolor och fritidshem ska ge varje elev och barn de bästa förutsättningar för lärande och utveckling. Trygghet, inspiration och lust att lära och stöd för att uppnå kunskapsmålen och varje elevs potential ska ha högsta prioritet. Dagens situation där lusten att lära minskar, och stressen att prestera ökar, ju äldre barnen blir måste ändras. Alla barns och ungdomars behov ska bli sedda och kompetent bemötta av personal som har tid och kunskap. Arbetet för allas lika värde är prioriterat. Samverkan mellan skola, elever och föräldrar behövs för att öka lärandet, minska stress och motverka kränkande behandling och diskriminering.

Vi vill satsa mer på arbetet mot psykisk ohälsa, elever med särskilda och extra behov och elevhälsan. Tillgången till kuratorer och extra stöd till elever i och utanför klassrummet ska vara god. För att underlätta integration och minska sociala skillnader i utbildningen höjer vi den socioekonomisk ersättning, och vill utreda den även för förskolan. För att skolan ska kunna hålla en långsiktigt hög nivå måste staden vara en attraktiv arbetsgivare. Arbete med konkurrenskraftiga löner, pedagogisk utveckling, förstelärare, rektorers arbetsledning behöver fortsätta för att lyckas behålla och rekrytera kompetent personal.

För att integrationen ska fungera bättre ska ensamkommande ungdomar som påbörjat gymnasiet kunna gå klart sin utbildning på Lidingö. Förvaltningen ska planera för det. Förvaltningen ska också planera för en smidig övergång till komvux för äldre elever. Komvux ska också utveckla undervisning för nyanlända och äldre ensamkommande i samverkan med näringslivet och föreningslivet som kan leda till arbete och integration

I förskolan och lågstadiet läggs grunden för den fortsatta skolgången. Lagom stora barngrupper och tillgång till förskolelärare, behöriga lärare, speciallärare och elevassistenter är viktig för att ge alla barn en bra start. Ingen ska behöva lämna tredje klass utan att kunna läsa, skriva och räkna. En läsa-skriva-räkna-garanti bör införas. Modersmålsundervisning i tidiga åldrar ska prioriteras. Den underlättar också inläringen av svenska. Även fritidshemmen har en viktig uppgift. De behöver kompetent personal och en god pedagogisk verksamhet.

Förskolor som ställer höga krav på den inre och yttre miljön ska kunna få kunskapsstöd. Förvaltningen ska ge vägledning till alla förskolor som arbetar för att bli fria från hälso- och miljöfarliga kemikalier i leksaker, textilier och övrig miljö. Återkommande dålig städning är också ett hälso- och hygienproblem som behöver förbättras.

Skolvalet ska enligt skollagen ha närhetsprincipen som första kriterium. Förvaltningen ska ta fram kriterier som inte bryter mot detta då syskonförtur tillämpas. Skolvalet för gymnasiet inom regionen ger ungdomar fler möjligheter till utbildning, men är också en utmaning för nämndens planering. Miljöpartiet är positivt till de planerade kompletteringarna av Hersby. Staden bör införa en målsättning att tillhandahålla elevplatser på Lidingö som motsvarar minst hälften av de elever som är folkbokförda här. Om fler gymnasieskolor ska etableras på ön kan dessa bli friskolor och helst bidra till ett bredare utbud av utbildningsprogram.

Kultur är en viktig del av skolans uppdrag. Alla barn och ungdomar ska ha möjlighet att möta, utöva och reflektera över olika kulturyttringar. Detta gäller inte minst ensamkommande och nyanlända barn och ungdomar. Varje skola ska ha tillgång till bemannade bibliotek. Musikskolan ska fortsätta arbetet för fler platser och avgiften sänkas. En naturskola ska äntligen komma igång och försök med skolträdgårdar ska genomföras.

Utbildningsnämndens prioriterade uppgifter det kommande året:

Utbildning

En bra skola är en skola där eleverna presterar bättre än förväntat i förhållande till sin bakgrund. Lusten att lära och upplevelsen av delaktighet och att kunna påverka undervisningen ska öka ju äldre eleverna blir, idag minskar den. Speciellt märks det på gymnasiet där enbart en knappt fjärdedel säger att de har lust att lära mer. Det arbete som påbörjats med en tillgänglig skola, där elever kan utvecklas utifrån sina förutsättningar, ska därför fortsätta. Alla ska känna lust att gå till skolan och kunna få minst godkänt i betyg. Det gäller särskilt nyanlända och ensamkommande elever. Dessa har kortare tid än andra att få godkänt i grundskolan och på gymnasiet. 2018 sjönk betygen i gruppen pojkar med utländsk bakgrund kraftigt. Orsakerna till detta behöver utredas och en handlingsplan upprättas. För att ge alla skolor lika möjligheter ska det socioekonomiska beloppet höjas. En liknande modell för förskolor ska också utredas.

I förskolan och lågstadiet läggs grunden till den fortsatta skolgången. För att ge alla barn en bra start behövs lagom stora barngrupper och personal med kompetens som har tid med barnen. Arbetet med detta ska prioriteras. Nya förskolor ska planeras för god trygghet, pedagogik och en bra ekonomi. God tillgång till förskolelärare, behöriga lärare och speciallärare är nödvändigt. Ingen ska behöva lämna årskurs tre utan att kunna läsa, skriva och räkna. Därför ska nämnden ta fram ett förslag till läsa-skriva-räkna-garanti i lågstadiet med förslag på åtgärder och resurser som behövs för att uppnå målet.

Lärarna har huvudansvaret för undervisningen. De behöver stöd i form av pedagogisk ledning från rektorer och förstelärare. Dessa behöver få tydligare och stärkta roller i att leda den pedagogiska utvecklingen på skolorna, tillsammans med lärarna och förvaltningen. Även administrativ avlastning i form av t ex lärarsekreterare bör utredas.

Elever ska komma väl förberedda till både högstadiet, gymnasieskolan och universitetet. Skolorna behöver ett samordnat arbete för detta med ökad samverkan och utbyte. Det minskar också risken för betyg som inte motsvarar kunskaper. Det ska följas upp i det fortsatta systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet med yrkesorientering behöver också utvecklas föra att skapa en medvetenhet om framtida valmöjligheter.

Ett arbete med att utveckla Hersby gymnasiums lärandekultur, minskad elevfrånvaro, nya skollokaler och fler elevplatser har inletts. Det ska fortsätta.

En kompetent och engagerad personal är nödvändigt för att eleverna ska få en bra skolgång. Lidingös skolor ska vara attraktiva arbetsplatser. Det arbetet behöver fortsätta för att behålla och rekrytera personal. Det innebär fortsatt utveckling av god ledning, styrning och arbetsmiljö, men även delaktighet, möjlighet till kompetensutveckling och konkurrenskraftiga löner. Lidingös bostadssituation är också viktig för rekryteringen.

Komvux är en viktig del i integrationsarbetet. Språk- och yrkesutbildning och samhällsorientering är nödvändigt för en snabbare integration. Nämnden ska prioritera att tillsammans med kommunstyrelsen utreda fler yrkesutbildningar i samverkan med näringslivet. Språkinläringen för nyanlända ska stärkas.

Trygghet och psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan bland unga ökar kraftigt, det gäller även Lidingös unga. Stressen i skolan ökar ju äldre eleverna blir och särskilt bland flickor. Men även allt fler yngre elever berättar att de har problem. En handlingsplan för att förbygga, hantera och minska psykisk ohälsa ska tas fram. Elevehälsan och skolorna behöver stärka det förebyggande och långsiktiga arbetet. Det ska finnas en kurator på varje skola. Varje skola ska ha tillgång till skolsköterska, psykolog och speciallärare. Förvaltningen behöver titta på alternativ till barn- och ungdomspsykiatri när köerna dit blir långa. Arbetet med att minska frånvaro och stress i skolan behöver också prioriteras för att fler ska kunna uppnå kunskapsmålen och få en bra start i livet.

Skolval

Staden ska upprätthålla konkurrensneutraliteten mellan kommunala och fristående skolor. Förvaltningen ska så långt det är möjligt erbjuda fristående skolor att delta i utvecklingsarbete. Trots skolval är skolorna på Lidingö socioekonomiskt uppdelade. Nämnden ska ta fram förslag på hur detta kan brytas och hur elever med utländsk bakgrund ges samma möjligheter att lyckas som andra.

Staden ska vara kvar i gymnasierregionen och följa gymnasieskolans pengbelopp. Hersby skola ska vara ett attraktivt val för Lidingöeleverna. Idag går 45- 50 procent på Hersby. Det är önskvärt att den siffran inte minskar. Nämnden ska utreda och återkomma till kommunstyrelsen med förslag på hur minst hälften av Lidingöeleverna långsiktigt ska kunna gå i gymnasiet på Lidingö även när elevkullarna ökar de kommande åren. Utbyggnaden av Hersby ska fortsätta.

Musikskolan har fått mer resurser, men har svårt att minska köer. Det arbetet ska fortsätta samtidigt som avgiften till musikskolan sänks.

Övriga prioriteringar

- Utreda utformningen av ett ungdomsfullmäktige för gymnasiet.
- Starta den sedan länge planerade naturskolan.
- Se över lämpliga placeringar för skolträdgårdar.

OMSORG- OCH SOCIALNÄMNDEN

– Omsorg- och socialförvaltningen, mottagande av nyanlända och ensamkommande

Budgetposter	(tkr)
- Mottagande och integration	+3000
- Omsorgsamordnare	+500
- Ö-gruppen	+2500

Uppdrag

Omsorg- och socialnämndens uppgift är att erbjuda omsorg och stöd med god kvalitet till behövande Lidingöbor. Under nämnden finns också ett socialutskott för hantering av personärenden. Det förebyggande arbetet är minst lika viktigt som att möta upp aktuella behov i vardagen. Då landstinget ansvarar för vården och kommunen för omsorgen ska ett bra samarbete finnas. Vård- och omsorgstagaren ska inte falla mellan stolarna eller hänvisas fram och tillbaka. Staden ska fortsätta vara garant för att det även i fortsättningen finns ett hospice på Lidingö.

Övergripande målsättningar

En omsorg med kvalitet

Staden behöver planera för en ändrad demografi med allt fler äldre. Politiken ska ta ett större ansvar för omsorgens kvalitet, bland annat genom tillräcklig bemanning, både i verksamheter som drivs i stadens egen regi och av andra utförare. Arbetsmiljön är viktig för att locka och behålla omsorgspersonal. I delar av verksamheten bör kortare arbetstid prövas och jämföras med en kontrollgrupp.

I takt med att allt fler äldre bor hemma allt längre tid behöver hemtjänsten förändras. Genom att ta bort schablontiderna för omsorgsinsatserna ges hemtjänstutförarna mer gynnsamma förutsättningar att fördela personalen där den behövs som mest. Stödet och hjälpen kan också anpassas mer efter dagsbehovet. Äldre som vill ha plats på äldreboende ska också kunna få det.

En omsorgssamordnare ska hjälpa omsorgstagare att hitta rätt stöd och boende, säkra att äldres behov står i centrum för planering och utförande av alla slags insatser, samt avlasta omsorgspersonalen i kontakter med vården i landstinget. Kultur och HBTQ-certificering i omsorgen är sätt att höja livskvaliteten och öka delaktigheten.

Staden ska möjliggöra etablering av en närakut på Lidingö. Staden ska även verka för att ta över ansvar för större delar av hemsjukvården från landstinget, så att samordningen mellan omsorgen och vården, bemötandet och patientsäkerheten kan förbättras. Socialjouren behöver förbättras, jourverksamheten för unga behöver bli mer tillgänglig. Staden ska stärka sin uppsökande verksamhet och säkerställa att alla bostads- och hemlösa på Lidingö informeras om sina rättigheter och ges ett medmänskligt bemötande.

Staden ska ha en god omsorg för personer i behov av stöd enligt lagen om särskilt stöd, LSS. Bedömningskriterierna för sociala insatser ska jämföras med andra kommuner för att belysa vad som kan vara rimliga nivåer. Verksamheten ska inte konkurrensutsättas.

Hinder för god tillgänglighet ska kartläggas och avhjälpas med en handlingsplan. Alla ska kunna vara delaktiga i samhället. Staden ska samverka med lokalt näringsliv och föreningar för att ge brukarna i socialpsykiatrin en meningsfull sysselsättning med fler alternativ samt för att erbjuda sommarjobb och praktikplatser till ungdomar som inte kan ordna det själva.

Ta ansvar för de nyanlända och ensamkommande vi har tagit emot

Lidingö ska ge fristad åt flyktingar och skyddsbehövande, i minst samma utsträckning som jämnstora kommuner i andra delar av regionen och landet.

Staden ska fullfölja sitt ansvar och möjliggöra för de ensamkommande ungdomar som har påbörjat sin utbildning i kommunen också ska få slutföra den i kommunen. Att avbryta utbildningen och skicka ungdomarna till migrationsverkets boenden i andra kommuner försvårar integrationen. Ensamkommande unga som placerats i andra kommuner ska tas tillbaka till Lidingö.

Staden ska erbjuda goda integrationsmöjligheter i samverkan med föreningar, privatpersoner, kultur- och näringsliv. Inför en samordnarroll som förenklar för familjer att ta emot nyanlända barn och ungdomar. Ett nätverk och en samordnare kan stärka och stötta de familjer som är villiga att pröva att axla detta ansvar.

En stärkt samverkan med Komvux för utbildningar som kan leda till arbete i staden eller det lokala förenings- eller näringslivet behövs. För en bättre integration ska nyanlända med uppehållstillstånd kunna bo kvar i sina bostäder även efter etableringstiden. En individuell prövning ska införas med syfte att underlätta integration och ha ett barnperspektiv. Staden ska se över alla möjligheter att ordna boenden, även genom s.k. modulbostäder.

Omsorgs- och socialnämndens prioriterade uppgifter det kommande året:

Äldreomsorg

Andelen äldre blir allt fler på Lidingö. Därför behöver nämnden planera för fler boenden för olika behov. Dessa bör ligga i anslutning till Lidingö centrum eller stadsdelscentra. Då många bor hemma längre tid behövs en väl fungerande hemtjänst som möter behoven i vardagen. Det är svårt med dagens system med schablontider. Dessa ska tas bort och ersättas med ett system som bättre motsvarar de dagsaktuella behoven hos hemtjänsttagarna. Nämnden ska ta fram ett förslag.

Att välja plats för boende eller söka bistånd från kommunen kan vara svårt för många äldre och andra, men också deras anhöriga. Särskilt då stödet ofta ska samordnas med olika myndigheter och vårdinsatser från landstinget. För att få kunnig hjälp behövs en omsorgsamordnare som kan hjälpa äldre, och andra sökande, att hitta rätt. Det räcker inte med broschyrer. Nämnden ska ta fram ett förslag på hur en sådan tjänst kan se ut.

Det ska vara en god tid i livet att bo på äldreboende. Positiva och självklara inslag under dagen ska vara mötesplatser, måltider och utevistelser – men också kulturaktiviteter. Nämnden ska titta på hur andra kommuner använder kultur, men även djur och natur, i omsorgen för att öka välbefinnandet och möten över generationsgränserna.

Psykisk ohälsa är vanlig bland äldre av många orsaker. Den behandlas tyvärr ofta enbart med läkemedel och kan också vara resultatet av fel-, över- eller undermedicinering. Nämnden ska ta fram en handlingsplan för att öka välbefinnandet och minska psykisk ohälsa hos äldre. I den ska ingå en HBTQ-cerifiering.

Mottagande och integration av nyanlända

Arbetet med nyanländas integration i vårt samhälle behöver stärkas och utvecklas. Bland annat med fler bostäder. Men också med samarbeten med företag, föreningar, andra förvaltningar inom staden och andra aktörer. Mottagandet behöver samordnas bättre så det blir – en dörr in. En tjänst som samordnare bör inrättas.

För att snabbare komma till arbete behövs bland annat språk- och fler yrkesutbildningar på komvux i samverkan med näringslivet och hjälp med jobb- och bostadssökande.

Att säga upp nyanlända från sina bostadskontrakt och inte låta ensamkommande bo kvar och gå klart skolan på Lidingö motverkar det arbete som görs för en fungerande integration. Kommunstyrelsen ska i samverkan med omsorg- och socialnämnden ta fram en ordning med individuella bedömningar för förlängning av bostadskontrakt efter två år. Syftet ska vara bättre integration och barnperspektivet.

Ensamkommande som fyllt 18 år och ännu inte fått något besked om sin asylansökan ska erbjudas möjlighet att bo kvar på Lidingö och gå klart sin skolgång på Hersby och senare även på komvux.

Särskilt stöd

Personer med olika funktionsvariationer är särskilt sårbara, så också deras anhöriga. Båda behöver stöd för att klar vardagen på ett bra sätt. Tillsammans med dem ska staden utveckla sina verksamheter. Större förändringar ska genomföras i nära samverkan. Verksamheterna lämpar sig dåligt för att konkurransutsätta. Ö-gruppens lyckosamma verksamhet ska fortsätta vårdas och inte konkurransutsättas. Staden ska också samverka med företag, föreningar och andra aktörer för att hitta praktik- och arbetsplatser för personer inom socialpsykiatrin.

Övrigt

- Utveckla samarbete med det lokala näringslivet för fler sommarjobb.
- Fortsätta arbetet för minskad användning av alkohol- och andra droger bland unga.
- Utveckla arbetet med våld i nära relationer.
- Ta fram en handlingsplan för delaktighet och tillgänglighet i stadens verksamheter och stadsmiljö.
- Behåll mötesplats centrum i Tor.
- Förbättra tillgängligheten i staden socialjour.
- Påbörja ett aktivt arbete med att söka upp hemlösa och tiggare som vistas i staden.
- Gör försök med arbetstidsförkortning.
- Kontrollen av alkoholförsäljning till minderåriga behöver stärkas.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

– Lärande och kulturförvaltningen

Budgetposter	(tkr)
- Förstärkning	+1000
- Fritidsverksamhet skollov, ungdomsprojekt och kulturstöd	+1500
- Integrationspeng för föreningar.	+500
- Skördemarknad och skolträdgårdar	+500

Uppdrag

Kultur- och fritidsnämndens uppgift är att stärka kultur- och idrottslivet på Lidingö och skapa förutsättningar för en hälsosam, aktiv och meningsfull fritid för Lidingöborna.

Övergripande målsättningar

Kulturen berikar och utvecklar

Kulturen är en central del i ett välfärdssamhälle. Den ger oss möjlighet till nya perspektiv på oss själva och andra. Den bygger broar mellan människor med olika bakgrund. Genom sådana möten kan fördomar minska. Den berikar oss också med upplevelser vi ofta inte kan få i vardagen. En aktiv fritid kan bidra till god hälsa och delaktighet i samhället. Forskning visar också att människor som utövar vardaglig motion eller deltar på kulturella aktiviteter överlag har bättre hälsa. Föreningslivet är en viktig del i detta. Det bör därför ges goda förutsättningar.

År efter år drar majoriteten ändå ned på kultur och fritid. Lidingö stad satsar ungerfär tre procent av budgeten på kultur och fritid mot riksgenomsnittet på fem procent. De förväntningar som ställs på nämnden är underfinansierade. Besparingarna slår framför allt mot dem som har det sämre ställt. Vi vill istället satsa.

Staden ska erbjuda öns barn och ungdomar ett större utbud av aktiviteter under sport-, sommar- och höstloven. Fritidsgårdar som har varit öppna under storhelger, som julafton, har varit mycket välbesökta. Samma fritidsgårdar ska även hålla öppet under sommaren. För att erbjuda ett alternativ till kostsamma aktiviteter ska en bemannad parklek för barn ska etableras centralt på ön.

Kulturprojekten för ungdomar är populära. Verksamheten ska växa för att även nå fler äldre ungdomar. En kartläggning av jämställda möjligheter för pojkar och flickor inom kulturen och fritiden ska göra, med syfte att öka jämställdhet och tillgänglighet.

Kulturveckan bör utvecklas på ett liknande sätt och breddas mot unga. Samverkan mellan staden, öns kulturaktörer och näringslivet ska stärkas med fler samarbeten som konsthelgen och kulturnatten. Sådana evenemang ska fortsätta vara gratis och öppna för alla. Ett kulturhus i den nyrenoverade stadshuset skulle ge kulturen en central och tillgänglig samlingsplats mitt i centrum. Det skulle vara en nystart för öns kultur och föreningsliv.

Vår gemensamma natur är också en del av vår kultur. En årlig skördemarknad bör därför skapas att öka medvetenheten om och intresset för närodling och Lidingös rika och värdefulla natur, och hur vi kan ta vara på den. Även ett ekomuseum bör utredas.

Utbildningsnämndens prioriterade uppgifter det kommande året:

Kulturen i centrum

Kulturen ska vara en aktiv del av ett levande centrum. Det nyrenoverade stadshuset ska vara en kulturell mötesplats för Lidingöborna med bibliotek, utställningar, works-shops och föreställningar. Nämnden ska planera för fler kulturlokaler i stadshuset och en stor scen för framträdanden i sessionssalen.

Barn och unga

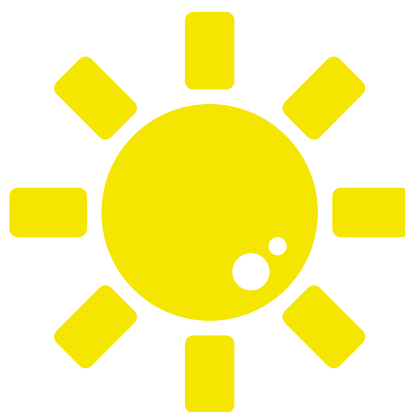
Kulturprojekt för unga är populära och verksamheten ska växa för att även nå fler äldre ungdomar. Nämnden ska se över hur kulturveckan kan breddas mot unga. En kartläggning av jämställda och tillgängliga möjligheter inom kulturen och fritiden ska göras, med syfte att öka dessa. Staden ska erbjuda barn och ungdomar ett större utbud av aktiviteter under loven än vad som finns idag. Utred en lämplig placering av en bemannad parklek centralt på ön.

Vår gemensamma natur

Naturen är en del av vårt kulturarv. Den bidrar också till god hälsa, välmående och överlevnad. Vi behöver fungerande ekosystem för att få mat, frisk luft och färskt vatten. Andelen mat som vi äter och som är odlad i Sverige är låg. Med mer kunskap om naturen, kulturhistoria och odling kan både den biologiska mångfalden, personliga hälsan och självförsörjningen öka. Nämnden ska tillsammans med andra nämnder utreda hur ett ekomuseum skulle kunna se ut på Lidingö och hur vi kan inspirera till ökad lokal odling genom en årlig skördemarknad på hösten.

Övriga prioriteringar

- Utreda en integrationspeng till föreningar som arbetar med integration.
- Utreda behov och lösningar för förbättrad kollektivtrafik och cykelvägar mellan öns idrottsanläggningar, skolor och stadsdelar – tillsammans med andra nämnder.
- Utreda fördelningen av stöd till idrottsföreningar, inklusive borgensåtaganden. Ta fram förslag för hur stora och mindre föreningar med olika förutsättningar kan få tillgång till likvärdigt och långsiktigt hållbart stöd. Syftet ska vara att möjliggöra för fler att kunna aktivera sig.

TEKNIK- OCH FASTIGHETSNÄMNDEN

– Teknik och fastighetsförvaltningen, anläggningar, skogs- och naturvård

Budgetposter	(tkr)
- Naturvård av skogen	+1000
- Utbyggnad av cykelvägar och cykelparkeringar	+2000
- Utökad sopsaltning av cykelbanor vintertid	+2000
- Energi- och klimatanpassa idrottsanläggningar	+2000
- Kulturhus i stadshuset	+1000
- Parkeringsavgifter (överskott)	-5000

Uppdrag

Teknik- och fastighetsnämndens uppgift är att ta hand om vår gemensamma miljö i staden och i naturen samt stadens fastigheter och anläggningar. Nämndens åtgärder får en direkt påverkan på både Lidingöbornas vardag, djur och växter samt vatten, luft och mark. De ska därför genomföras med god kommunikation och hänsyn till miljö, biologiska mångfald och klimat. Målet ska vara att minska stadens negativa miljö- och klimatpåverkan och skapa en trivsamt och levande stad nära en livskraftig natur. Arbetet styrs av bland annat miljöprogram, grönplan, blåplan, kemikalieplan, skogs- och trafikpolicy. En klimatplan saknas idag och behöver tas fram.

Övergripande målsättningar

Skydda och vårda mer natur

Lidingö ska fortsätta att vara en grön oas. Öns stora grönområden hänger samman med Järva- och Bogesundskilarna, två av regionens gröna kilar, vilka har stora värden för både människor och natur. Lidingös natur ska bevaras och skyddas genom skonsam naturvård och utvidgade och nya naturreservat för ett livskraftigt djur- och växtliv. Gröna samband ska förstärkas för att ge djur och växter bättre spridningsvägar. Då kan den biologiska mångfalden öka. En ekodukt med gång och cykelmöjligheter bör byggas över Södra Kungsvägen för att binda samman naturområden och stadsdelarna Larserg och Högsåtra.

Arbetet med miljö- och naturvårdsfrågor ska ledas med ekologisk kompetens. Det så kallade moratoriet, att inte avverka skog, är bra, för det tidigare skogsbruket har lämnat djupa sår. Skonsamma metoder behövs och naturvård ska vara utgångspunkten för arbetet med skogen.

Naturen ska vara tillgänglig för alla, oavsett funktionsvariation. Naturupplevelser kan bidra till förståelse för ekologiska samband och ett ökat miljöengagemang. Kommunikationen med en engagerad allmänhet ska stärkas genom ett naturvårdsråd. Förvaltningen kan också samverka med andra förvaltningar, förenings- och näringsliv genom till exempel naturskola, skolträdgårdar, skördemarknad och ekomuseum.

Skapa en hållbar stad

Staden ska vara aktiv i arbetet med att öka återvinning och återbruk, bidra till mindre avfall och slutna kretslopp samt underlätta för lidingöbor att källsortera avfall. Alla hushåll, även i flerfamiljshus, ska enkelt kunna lämna sitt matavfall till rötning för biogas och biogödsel. Avgiftssystemet bör utformas för att öka insamlingen av matavfall.

Investeringar och underhåll för gång, cykel och kollektivtrafik ska prioriteras, för praktisk och bekväm användning året om. Gång- och cykelbanor ska vara trygga trafikmiljöer och oftare separerade. Elever ska kunna gå och cykla trafiksäkert till och från skolan. Cykelvägarna behöver byggas ut för att binda ihop olika delar av ön och koppla Lidingö till regionen. Staden ska anlägga fler säkra och väderskyddade cykelparkeringar i centrum, vid stationer och busshållplatser samt fler pumpstationer och laddstolpar.

Hastighetsgränser på bilvägarna ska utgå från hög trafiksäkerhet, god luftkvalitet och låga bullernivåer. Kollektivtrafiken bör få egna körfält där det finns utrymme och motiveras av framkomlighet för bussarna. Avgifter och hyra för bilparkering på stadens mark bör motsvara en marknadsmässig värdering av marken, och inte subventioneras av staden. Långtidsparkering ska underlättas för boende på Lidingö. Avgifter kan differentieras på olika sätt för att skapa fler parkeringsplatser, bland annat genom boende- och besöksparkering. Parkeringstalet ska kunna vara flexibelt beroende på närhet till kollektivtrafik, cykelparkeringar, bilpooler etc.

Underhåll och utveckla anläggningar och fastigheter

Stadens byggnader bör uppfylla kraven för "Miljöbyggnad Guld" för energianvändning. Staden ska också ta fram en klimatplan och träbyggnadspolicy för fastigheterna i syfte att minska klimatpåverkan vid nybyggnation och användning. Generellt bör trä övervägas som ett första alternativ vid byggandet av nya hus och anläggningar.

Idrottslivet är i stort och växande behov av bättre anpassade och nya anläggningar. Därför ska staden ta fram en strategisk plan för att investera i nya anläggningar. Eftersatt underhåll och klimatanpassningar ska åtgärdas och uppskjutna upprustningar ska påbörjas.

Stadens anläggningar ska erbjuda jämställda möjligheter att motionera och utöva idrott. En simhall bör planeras ihop med utvecklingen av Torsvik och Lidingö centrum. Det skulle öka tillgången till simhallen för alla Lidingöbor, men också möjliggöra en samverkan med Stockholms stad i och med utbyggnaden av Ropsten. Då skulle Lidingöborna kunna få en mycket bättre simhall än vad som nu föreslås.

Det nuvarande stadshuset genomgår en genomgripande upprustning. Byggnaden ska rymma ett ordentligt kulturhus med stor scen. Hela entrépaviljongen och andra ytor ska anpassas för kulturverksamhet. De ska också kunna användas av förenings- och näringsliv, förvaltningar och privatpersoner som vill hyra in sig.

Alla kommunala fastigheter och anläggningar ska vara tillgänglighetsanpassade och erbjudas jämställt oavsett kön. Möjligheter att samutnyttja olika kommunala lokaler för fler ändamål och fler timmar i veckan bör undersökas. Staden ska bygga och reovera med sunda och miljövänliga material, för lång livslängd, slutna kretslopp och en effektiv energianvändning.

Teknik- och fastighetsnämndens prioriterade uppgifter det kommande året:

Skydda och vårda mer natur

Nämnden ska tillsammans med ekologisk kompetens på miljö- och stadsbyggnadskontoret ta fram förslag på tre områden för nya naturreservat. Den skonsamma skogs- och parkvården ska utvecklas och häst prövas där det är lämpligt.

Ett naturvårdsråd med företrädare från miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen, teknik- och fastighetsförvaltningen, föreningar och näringsliv ska utredas. Tillsammans med miljö- och stadsbyggnadskontoret ska också ett lokalt regelverk för användning av bekämpningsmedel och plaster utredas. Dagvattenparken vid Kyrkviken ska färdigställas och planeras för att bli en del av en attraktiv mötes- och utflyktsplats.

Trafik för ökad trivsel, bättre miljö och minskad klimatpåverkan

När Lidingö centrum och Högsåtra byggs ut ska fokus ligga på klimat, miljö och att skapa en trivsam och levande stadsmiljö. Projekten ska ha höga klimat- och miljömål som leder till att uppfylla de nationella klimat- och miljömålen. Det gäller också trafiken som ska planeras så att den binder ihop stadsdelscentra, idrottsområden och skolor. Resenärer i kollektivtrafiken, cykel och gång ska prioriteras. Fler cykelbanor och cykelparkeringar ska utredas. Buller och utsläpp från trafiken ska åtgärdas genom ändrade hastigheter, övergångar och bullerskydd.

Lidingvallens utbyggnad kompletteras med en ny stadspark mellan Elverket och Kyrkviken med möteplatser, dagvattenpark, träningsmöjligheter och en liten scen för uppträdanden. Det blir slutpunkten på det stråk som ska gå mellan Torsvik och Kyrkviken.

Sopsaltning av cykelvägar ska utökas vintertid och belysningen förbättras. Arbetet med att utveckla tillgängligheten ska också prioriteras. Den viadukt över Södra Kungsvägen för gång och cykel som planeras mellan Högsåtra och Larsberg vid Larsberg station ska utredas för att även kunna innehålla en ekodukt för djur och växter.

Fler infartsparkeringar för bil och cykel ska skapas nära kollektivtrafik och stadsdelar. En strategi för laddstolpar på gator och parkering ska tas fram. För att öka effektiviteten i parkeringsytorna ska betalparkering införas. Detta kan med fördel kopplas samman med användning av laddstolpar. Arbetet med giftfria förskolor- och skolor ska fortsätta.

Ta hand om mer avfall

Att producera och distribuera varor och mat kräver energi och naturresurser, vilket påverkar både miljö och klimat. Staden ska sträva efter att Lidingö blir ett kretsloppssamhälle med minimalt med avfall. Det avfall som blir ska kunna återvinnas till nya produkter, bli energi eller kompost. Det ska vara enkelt att nära bostaden, företaget och i stadsdelarna kunna återbruka saker och lämna avfall för återvinning. Den lokala odlingen bör också öka.

Nämnden ska ta fram en policy och handlingsplan för hur staden ska gå mot ett kretsloppssamhälle, som ett bidrag till det nya klimat- och miljöprogrammet. Nämnden ska också i samverkan med kultur- och fritidsnämnden, föreningar, näringsliv och privatpersoner planera för en årlig skördemarknad på hösten och utreda ett ekomuseum.

Byggande och stadens fastigheter

Höga klimat- och miljömål ska ingå i alla ny och ombyggnadsprojekt. Arbetet med att energieffektivisera och öka andelen fossilfri energi ska fortsätta. Nämnden ska tillsammans med miljö- och stadsbyggnadskontoret påskynda arbetet med att ta fram en strategi för hållbart byggande och även innehålla industriellt träbyggande. Även frågor som inte direkt berör själva byggprocessen som till exempel fossilfri energi solpaneler, bilpooler, kollektivtrafik ska finnas med.

Staden ska ha som målsättning att uppnå klassificeringen Miljöbyggnad guld, med då den inte innehåller kriterier för klimatpåverkan räcker det inte. Den måste kompletteras med klimatmål.

Övriga prioriteringar

- Utredda förutsättningarna för att återställa Kottlasjön till en reservvattentäkt.
- Utredda flexibel parkeringsnorm.
- Utredda bättre lokalutnyttjande av stadens fastigheter.

BOLAG

LIDINGÖ STADS TOMTAKTIEBOLAG

Staden ska behålla och kunna öka sitt ägande av allmänningar och fastigheter inom och intill naturområden samt i utvecklingsområden på Lidingö.

LIDINGÖHEM AB

Staden behöver bli mycket bättre på att ordna bra bostäder för dem som inte kan köpa en bostadsrätt eller ett eget hus. Lidingöhem borde ta ett särskilt ansvar för att erbjuda bostäder för sociala förturer och flyktingar, äldre, unga vuxna och studenter. Lidingö stad borde kunna förmedla bolagets lediga hyresrätter.

Staden ska stoppa avveckling av allmännyttiga Lidingöhem och ta fram en långsiktig plan för hur Lidingöhem kan bli en aktiv och stabil del i att uppfylla kommunens bostadssociala ansvar och framtida stadsutveckling. Lidingös kassa ska bli kvar i bolagen och ligga som en grund för den framtida utvecklingen. Lidingö bostads AB bör gå upp i Lidingöhem.

Då det tar lång tid att utveckla bolaget bör samverkan med privat aktör prioriteras. På sikt skulle staden kunna sälja knappt hälften av aktierna i Lidingöhem. Liknande lösningar finns i andra kommuner. Lidingöhem bör utöka sitt fastighetsbestånd. Bolaget bör planera för att bygga 2 000-2 500 nya bostäder de närmaste 10-15 åren. Nya bostadshus kan finansieras med eget kapital och en marknadsmässig belåning. Det skulle innebära investeringar av fyra till fem miljarder kronor i nya hyreslägenheter.

Om fastigheter ändå ska säljas bör intäkten efter skatt vara minst vad motsvarande skulle kosta att köpa.

DRIFTSBUDGET 2019

– Förändringar jämfört med liggande förslag

Kommunstyrelsen	(tkr)
- Förstärkning av miljö- och stadsbyggnadskontoret	+3000
- Stärka arbetet med nyanlända och ensamkommande	+1000
- Utveckling av medborgardialog	+500
- Fond för klimatkompensation och klimatprojekt	+1000
- Färre kommunalråd och lägre högstaarvoden	- 2500
- Medel till kommunstyrelsens förfogande	-4000
<i>Totalt</i>	-1000
Utbildningsnämnden	(tkr)
- Socioekonomiskt stöd	+1000
- Komvux (integrationssatsning)	+2000
- Elevhälsan	+1000
- Tillgänglighet och elever med särskilda behov	+1000
- Modersmålsundervisning	+500
- Naturskolan	+500
- Musikskolan	+800
<i>Totalt</i>	+6 800
Omsorgs- och socialnämnden	(tkr)
- Mottagande och integration	+3000
- Omsorgsamordnare	+500
- Ö-gruppen	+2500
<i>Totalt</i>	+6 000
Kultur- och fritidsnämnden	(tkr)
- Förstärkning	+1000
- Fritidsverksamhet skollov, ungdomsprojekt och kulturstöd	+1500
- Integrationspeng för föreningar.	+500
- Skördemarknad och skolträdgårdar	+500
<i>Totalt</i>	+3 500
Teknik- och fastighetsnämnden	(tkr)
- Naturvård av skogen	+1000
- Utbyggnad av cykelvägar och cykelparkeringar	+2000
- Utökad sopsaltning av cykelbanor vintertid	+2000
- Energi- och klimatanpassa idrottsanläggningar	+2000
- Kulturhus i stadshuset	+1000
- Parkeringsavgifter (överskott)	-5000
<i>Totalt</i>	+3 000
Totalt omdisponeringar och tillägg (netto tkr)	+18 300

INVESTERINGSPLAN 2019

– Förändringar jämfört med liggande förslag

Kommunstyrelsens investeringsreserv (tkr)

Investeringsreserv (Kommunfullmäktige tar beslut om större investeringar)	-175 000
--	----------

Totalt:	+50 000
---------	---------

Teknik och fastighetsnämnden (tkr)

Bostäder till nyanlända, inkl modulhus och ombyggnader	+ 30 000
Kulturscen och kulturlokaler stadshuset	+5 000
Stadspark och kompletteringar av dagvattenpark vid Kyrkviken	+5 000
Infartsparkeringar som också har laddning för elbilar och eicyklar.	+10 000
Cykelvägar som binder ihop stadsdelarna.	+10 000

Totalt omdisponeringar och tillägg (netto tkr)	+60 000
---	----------------